

1. Migrant remittance inflows, 2020. URL: <https://www.knomad.org/publication/migration-and-development-brief-34>.

Микитчак Тетяна Ігорівна
Студентка I курсу магістратури
Західноукраїнського національного університету

ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННИХ ПРОЕКТІВ ЄС НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Ефективне транскордонне співробітництво, яке впроваджується в життя регіонів України на початку XXI століття, є однією з необхідних умов підвищення конкурентоспроможності регіонів нашої країни на континенті. Україна завдяки вигідному геополітичному положенню має великі потенційні можливості щодо розвитку транскордонного співробітництва, оскільки 19 з 25 регіонів держави є прикордонними, а зовнішній кордон є найдовшим серед європейських країн. По-перше, підтримка транскордонного співробітництва прикордонних регіонів з боку держави розглядає його в якості інструмента соціально-економічного розвитку регіонів та пом'якшення територіальних диспропорцій. По-друге, враховуючи курс України на європейську інтеграцію, формування інституційної бази та механізмів європейського рівня щодо реалізації транскордонної взаємодії регіонів України та Євросоюзу, саме транскордонне співробітництво розглядається як ефективний чинник європейської інтеграції на регіональному рівні. Варто зазначити, що важливість і актуальність визначаються також і мірою адаптації європейських норм і принципів регіонами України в контексті європейського вибору. Історичний досвід розвитку транскордонного співробітництва в Європі свідчить про набуття європейськими регіонами базових принципів транскордонної взаємодії, інституційних основ, механізмів реалізації прийнятих рішень, питання фінансування та моніторингу. Питання теорії щодо реалізації транскордонного співробітництва регіонів Європи постійно вдосконалюється. По суті, основні

принципи і механізми зосереджені у політикоправових документах Ради Європи і Європейського Союзу [1], повідомленнях Європейської Комісії [3]. Втім, необхідно відзначити, як справедливо підкреслює знаний фахівець з питань регіоналістики М. Лендъел, все ще відкритим залишається, насамперед, питання інституційної форми, у яку має розвинутися партнерство місцевих та регіональних органів влади з недержавними організаціями [2]. Більше того, за умов наявності Мадридської конвенції і її додатків, складність питання у транскордонному співробітництві визначається і в обов'язковості використання вітчизняного законодавства регіонами різних країн.

Станом на 2019р. для України доступні п'ять програм транскордонної співпраці, які реалізуються в 11 прикордонних областях. У таблиці 1 представлено програми та області, які беруть у них участь.

Ефективність реалізації програм транскордонної співпраці залежить від якості налагоджених зв'язків між прикордонними регіонами та відповідності між пріоритетами цих програм та місцевими стратегіями регіонального розвитку.

Також варто зазначити, всі регіони України знаходяться в однакових та рівноправних правових умовах для розвитку транскордонної співпраці. Ці аспекти зазначені в Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Державній стратегії регіонального розвитку –2020 та Державній програмі розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки. Але вагомим також залишається і той факт, що відповідальність за розвиток відносин між прикордонними територіями несуть місцеві органи виконавчої влади, а проаналізувавши деякі двосторонні угоди, які підписувались між місцевою владою прикордонних регіонів та територіями країн-сусідів, можна зробити висновок, що вони втратили свою актуальність, адже були укладені наприкінці 1990-х та зараз діють лише на папері.

Таблиця 1

Програми транскордонного співробітництва [4]

Програма	Обсяг фінансування ЄС	Області
----------	--------------------------	---------

Програма співробітництва EaRТС Білорусь – Україна	3,3 млн євро	Волинська, Рівненська, Житомирська, Київська, Чернігівська області
Програма співробітництва EaRТС Молдова – Україна	3,3 млн євро	Одеська, Вінницька, Чернівецька області
Програма транскордонного співробітництва "Польща-Білорусь-Україна 2014-2020"	183 млн євро	Волинська, Львівська, Закарпатська області
Спільна операційна програма "Румунія-Україна"	60 млн євро	Івано-Франківська, Закарпатська, Чернівецька, Одеська області
Спільна операційна програма "Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2014-2020"	73,9 млн євро	Закарпатська, Івано-Франківська області

Окрім того, транскордонні проекти несуть епізодичний характер, коли їх висвітлюють у планах реалізації регіональних стратегій. Не перевагу цьому, Львівська область демонструє цілісне бачення транскордонної складової у стратегічному плануванні.

Важливим аспектом ефективності реалізації транскордонних проектів є фінансування. Відтак регіони України мають розмите бачення особливостей залучення фінансування та інвестування даних програм. Основними причинами виступають:

- брак досвіду фандрайзингу, проблеми з управлінням отриманих коштів, труднощі по'язані із пошуком партнерів;
- недосконала сфера кредитування, яка дещо обмежує операції по залученню зовнішніх фінансів до місцевих бюджетів.
- неможливість дофінансувати проекти коштом приватних інвестицій, адже це не передбачено у рамках програми ЄС, а це у свою чергу робить співпрацю між громадським сектором та бізнесом невивідною.

Важливою проблемою під час дослідження питання ефективності реалізації транскордонних проектів в Україні виступає відсутність повноцінної транскордонної статистики. Даний факт ускладнює можливість проведення оцінки розвитку транскордонного співробітництва, аналізу кон'юнктури на

трансграничних ринках, проведення науково-дослідних робіт, обґрунтування стратегічного розвитку прикордоння, своєчасне прийняття управлінських рішень.

Отже, більшість прикордонних регіонів України втрачають можливості, які відкривають програми трансграничної співпраці ЄС. Вирішення вищевказаних проблем вимагає прикладання зусиль місцевої влади до трансграничної співпраці, перетворення її на елемент, який повинен бути невід'ємною частиною стратегічного планування. Для цього потрібно, щоб органи влади надавали пропозиції, які у свою чергу сприятимуть розвитку регіонів, та використовувала усі можливості для їх просування при підготовці трансграничних програм. Варто також залучити до роботи профільних експертів, які б надавали консультації, а також співпрацювати у сфері обміну досвідом із громадськими організаціями, адже останні здебільшого мають успішний проектний досвід. З боку центральної виконавчої влади варто надати стимул регіонам застосовувати індивідуальний підхід до трансграничної співпраці, посилення, сформувати єдину базу, де б відображались дані проектів та статистична інформація щодо їх виконання.

Список використаних джерел:

1. Європейський Союз: Консолідовані договори/ Пер. Ю. Петрусь. К.: Port-Royal, 1999. 206 с
2. Лендзел М. Механізми реалізації регіональної політики в Україні. Інститути та інструменти розвитку територій. На шляху до європейських принципів. Київ: Міленіум, 2001. 168 с
3. Розширена Європа – Сусідні країни. Нова структура відносин з нашими східними та південними сусідами. Повідомлення Європейської Комісії для Ради та Європейського Парламенту. URL: http://www.delukr.cec.eu.int/ua/eu_and_country/bilateral_relations.htm
4. Синергія програм трансграничного співробітництва та стратегій регіонального розвитку в Україні URL: <https://pfirs.org/produkti/book/76->

sinergiya-program-transkordonnogo-spivrobotnitstva-ta-strategij-regionalnogo-rozvitku-v-ukrajini/3-produkti.html

5. Транскордонне співробітництво України: стан, проблеми, перспективи: монографія / За заг.ред. І.В. Артьомова. Ужгород: МПП «Гражда», 2012. 520 с

Михальський Павло Володимирович
Начальник відділу логістики
РСЦ МВС України в Тернопільській області

ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Міжнародна практика державного регулювання економічних процесів доводить, що одним з дієвих напрямів забезпечення раціонального та ефективного використання бюджетних коштів є прозора та структурована системи публічних закупівель, яка функціонує на принципах конкуренції і всеохоплюючого громадського контролю.

Національна тендерна система в Україні проходить період свого становлення, який характеризується впровадженням європейських норм здійснення публічних закупівель та динамічними змінами вітчизняного законодавства, запровадженням міжнародних стандартів і форм тендерної діяльності. По мірі зростання обсягів публічних закупівель і фінансових ресурсів, які перерозподіляються через тендерний механізм, усе більшого осмислення з позицій ефективності і раціональності процесів публічних закупівель потребують нові підходи до організації закупівельної діяльності загалом.

Публічні закупівлі є однією із найбільш вагомих сфер забезпечення суспільних потреб для населення, яка реалізуються шляхом їх фінансування за рахунок коштів бюджетів різних рівнів. Раціональне використання коштів шляхом здійснення публічних закупівель є важливим показником ефективної організації процесів, особливо в умовах економічної кризи. Саме тому